

Pediculosi

Un repte per als pares i mares

Carmen Porta Martín

Farmacèutica

M. José Llopis Clavijo

Dra. en Farmàcia

Què és la Pediculosi Capitis?

- La **PEDICULOSI CAPITIS** és la infestació per insectes anomenats ***pediculus humanus capitis***, comunament **POLLS**

Què són els polls?

- Els **polls** són insectes de 2-3 mm que parasiten l'ésser humà de forma exclusiva, s'alimenten de la sang (hematòfags) picant diverses vegades al dia i ponen ous (ovípars)

Com són els polls?

Cicle vital del poll

LLÉMENES
Els ous, que s'anomenen llémenes, estan apegats als cabells i s'hi queden de 8 a 10 dies.

POLL ADULT
Al cap de 10 dies de nàixer, l'adult comença a reproduir-se i pondrà entre 50 i 150 ous els pròxims 28 dies.

NIMFA
La nimfa ix de l'ou i muda de pell tres voltes en un període de 10 dies fins que es converteix en adult.

Cicle vital del poll

Llémena:

- Mida inferior a 1 mm
- Situades a 1-2 mm del cuir cabellut
- Són ovalades
- Es desclouen als 7 dies

Nimfa:

- Mida inferior a l'adult
- Necessiten alimentar-se ràpidament per a poder sobreviure
- Al cap de 7-8 dies es converteixen en adult

Adult:

- Solen mesurar entre 2, 3 o 4 mm
- Les femelles són més grans que els mascles
- Ponen entre 6 i 10 ous al dia

Formes de contagi

- Es transmet per contacte interhumà i és més comú que es contraga en època de classes; en la convivència a l'escola, clubs esportius i piscines o quan les persones es concentren en espais reduïts.
- La forma més freqüent de contagi és per compartir pintes, raspalls, gorres i tota classe d'accessoris per al cabell, per aquest motiu la població infantil és la més afectada.
- També s'ha observat que afecta més les xiques que els xics, encara que això no es relaciona amb la llargària del cabell.
- Els adults es contaminen de forma ocasional.

Associació Espanyola de Pediatria

- Segons l'Associació Espanyola de Pediatria, juntament amb el refredat comú, és una de les malalties més contagioses
- **Una vegada que hem detectat la presència de polls al nostre cap o al dels nostres fills i filles, hem de començar de manera immediata un tractament pediculicida (contra els polls)**

DIAGNÒSTIC

EXCORIACIONS

Els polls existeixen

Diagnòstic de pediculosi

- Sospitar del diagnòstic abans de res si el xiquet o la xiqueta té picor i/o lesions al bescoll, la coroneta i les regions retroauriculars
- Si la picor és molt intensa es produeixen lesions de rascat i excoriacions que se sobreinfecten i apareixen poliadenopaties locoregionals
- El xiquet o la xiqueta fins i tot pot notar "que alguna cosa es mou al seu cap" i tenir febrícula i irritabilitat
- El diagnòstic es confirma visualitzant els polls adults i la presència d'un mínim de cinc llémenes.

Dermapixel

Primer objectiu: **detectar-los**

Detecció

Ou del poll: LLÉMENA

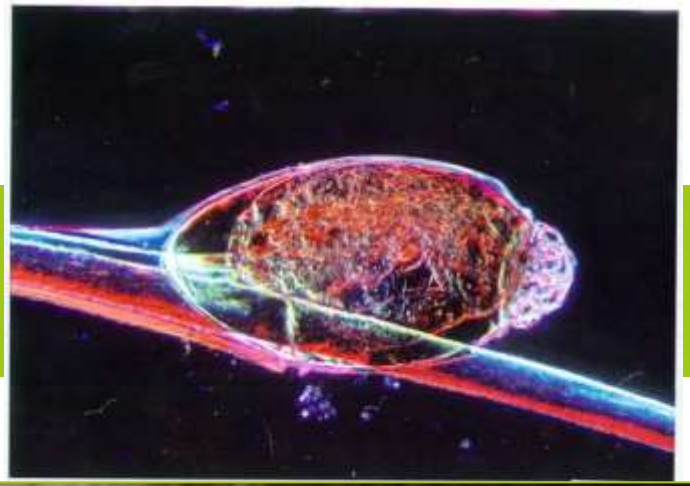

Les llémenes no es poden agafar

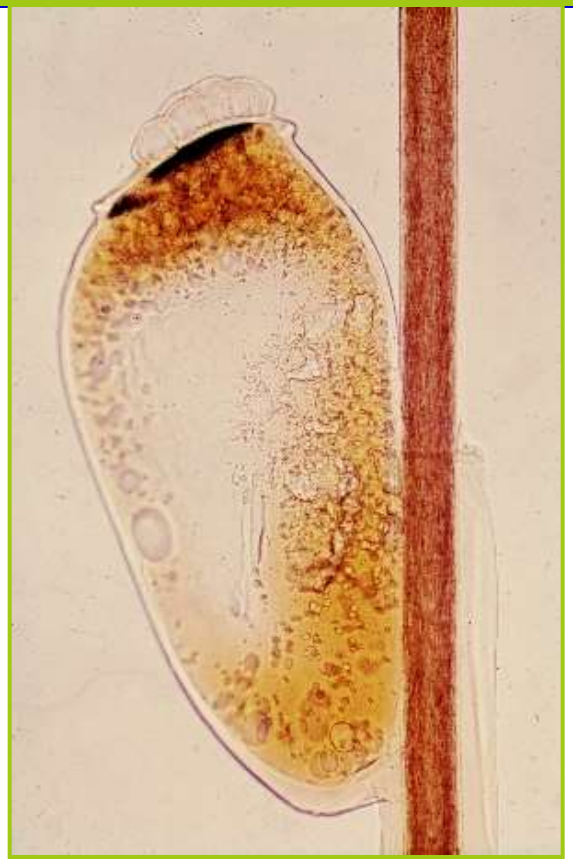

- Cal eliminar-les amb la llemenera

Conceptes erronis

- **Molts pares i mares tenen conceptes erronis** sobre els polls i les persones que els contrauen
- Els polls poden afectar qualsevol persona: ric o pobre, jove o vell, home o dona
- Un brot de polls en la família no significa que sigueu mals pares o mares, o que no us llaveu
- Això significa pèrdua de classes per als xiquets i xiquetes, pèrdua de temps per als pares i mares

Qualsevol pot tenir polls

Condicions higièniques: bones

Inspeccioneu bé el cap del vostre fill

Tractament de la pediculosi

- Tranquil·litzar la família. No és un problema sanitari de gran magnitud, però sí **un problema familiar**
- Cal evitar la psicosi col·lectiva d'eliminació de polls
- Només s'han de tractar els pacients infestats: el tractament preventiu no està justificat
- Si estem davant d'un brot col·lectiu (col·legis, institucions tancades, etc.), cal fer un cribratge diagnòstic amb llemenera, però no un tractament sistemàtic dels convivents

TRACTAMENTS

LA FI DELS POLLS

SENSE INSECTICIDES

- **LLEMENERA**: Aconsellable de pues llargues i rígides, preferiblement amb el cabell banyat ja que així dificulta la mobilitat del poll.

  Inconvenient: mètode molt lent.

  LLEMENERA ELÈCTRICA: pot tenir mal resultat perquè el cabell no es pot banyar.

Insecticides naturals

- Extractes de plantes (arbre del te)
- Neem, coco,espígol, anís estrellat, menta, eucaliptus….

Insecticides naturals

- No hi ha estudis comparatius d'eficàcia
- S'han d'utilitzar només si hi ha polls vius
- Ús crònic no recomanat
- No s'ha demostrat l'eficàcia ovicida
- Natural= innocu? NO SEMPRE
- Toxicitat

OLI DE L'ARBRE DEL TE

Insecticides sintètics

- Piretrina
- Piretroides
- Organoclorats
- Organofosforats
- Silicones
- Alcohol benzílic+oli mineral

Diferències

Piretrines

- Conjunt de substàncies naturals obtingudes de les flors de *Crysanthemun Cinerariefolium*

Piretroides

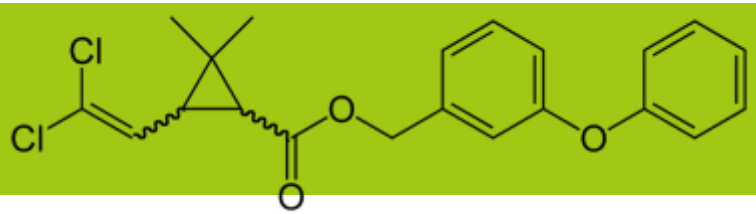

- Substàncies químiques més estables. Deriven de les piretrines:

  PERMETRINA. ALETRINA. FENOTRINA. TETRAMATRINA

- NO HI HA ESTUDIS COMPARATIUS

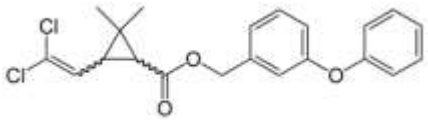

Permetrina

- Agent més estable i amb més activitat residual (sola en concentració a l'1%,1,5% i fins al 5%).
- Associada a butòxid de piperonil al 4% augmenta l'activitat insecticida
- Tractament d'elecció per la seua baixa toxicitat
- Requereix un temps curt d'aplicació
- Eficàcia pediculicida amb la primera dosi : 97-99%
- Poder residual: 7 dies

Organoclorats (Lindà)

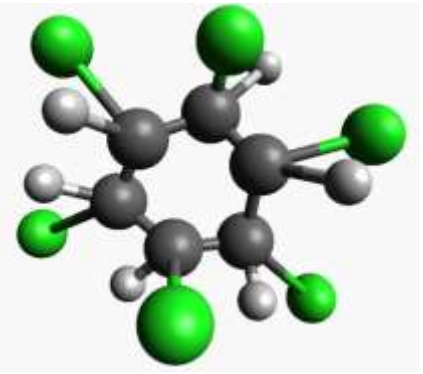

- Escassa acció ovicida
- Poca efectivitat sobre les nimfes de 2n i 3r estadi
- Molt lipòfil (s'acumula en la cadena alimentària)
- Alta toxicitat.
- Consulteu el pediatre.

Organofosforats

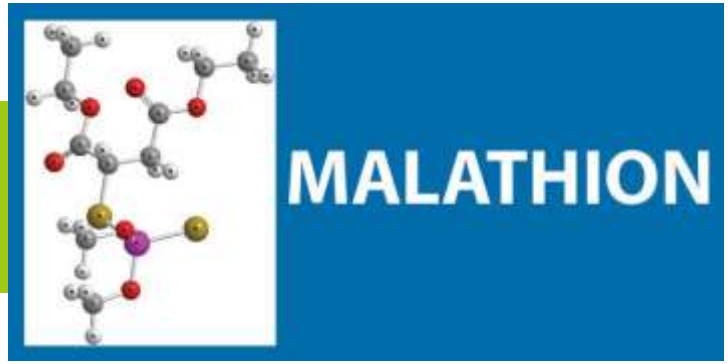

- No és tractament de primera elecció, només si hi ha un autèntic fracàs terapèutic.
- A partir dels 2 anys d'edat
- Temps d'aplicació: 8-12 hores
- Cert grau de toxicitat.
- Consulteu el pediatre.

Silicones

- Les silicones són substàncies que s'utilitzen en preparats cosmètics en diverses concentracions segons la finalitat d'aquest preparat.
- En el cas dels polls, aquesta barrera impedeix que el poll elimine l'aigua continguda al seu interior i això li provoca asfíxia i mort.

Tipus de SILICONES 1

- Ciclometicona volàtil:
  - Temps d'aplicació prolongat
  - No té activitat ovicida
  - Deixa el cabell gras
- Silicona + miristat d'isopropil:
  - Menor temps d'aplicació
  - No és ovicida
  - Deixa el cabell gras

Tipus de SILICONES 2

- Silicona+ Penetrol
  - 15 minuts d'aplicació
  - Pediculicida/ovicida
  - No té efecte residual
  - S'ha de rentar amb un xampú específic

Benzil alcohol + oli mineral

- **L'alcohol benzílic**: impedeix que els polls tanquen els espiracles respiratoris
- **L'oli mineral**: obstrueix els espiracles i asfixia els polls. L'espiracle respiratori queda completament oclòs, destruït i no funcional
- Mai poden desenvolupar resistència: impedeix la recuperació dels polls
- APTE per a xiquets i xiquetes majors d'1 any
- **EMBARÀS**: El benzil alcohol està inclòs en la categoria B de risc durant l'embaràs. Consulteu el metge
- **LACTÀNCIA**: com que pot haver-hi certa absorció del BA tòpic, ha d'usar-se amb precaució durant la lactància. Consulteu el pediatre en mares lactants.

Objectiu: PREVENCIÓ

Com podem prevenir els polls en la població infantil?

ASSOCIACIÓ DE PEDICULOSI

- L'Associació Nacional de Pediculosi és l'agència de salut que, per a ajudar al procés d'examen, ha desenvolupat un dispositiu mèdic anomenat LiceMeister COMB

Repassem...

Higiene

- Reviseu els fills regularment com a part d'una rutina d'higiene

Mireu el cabell i passeu una pinta fina amb freqüència

IMPORTANT

- Utilitzeu pediculicides comprats en farmàcies i autoritzats pel Ministeri de Salut Pública, ja que compten amb el suport mèdic i són fabricats per laboratoris autoritzats **aplicant normes de qualitat acceptades científicament i que estiguen aprovats per a ús humà.**

Si trobeu polls o llémenes

- Apliqueu un pediculicida en la forma indicada pel fabricant, evitant mucoses i amb el cabell sec.
- No poseu suavitzants abans del pediculicida, ja que abriguen i protegeixen les llémenes.
- Utilitzeu sempre la llemenera amb el cabell humit.
- El tractament s'ha de repetir a la setmana en el cas de la permetrina, i només si s'observen polls o llémenes s'ha de repetir amb la resta de tractaments.

Eviteu la reinfestació

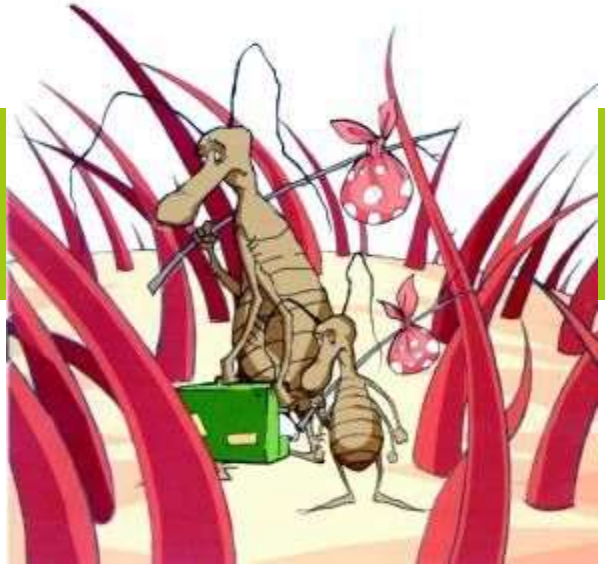

- Cap producte té efecte residual prolongat per a evitar la reinfestació, si s'exposa de nou al contagi. Useu repel·lents només si no hi ha polls.
- Els objectes no llavables com les diademes i les agulles s'han de guardar en una bossa hermètica durant dues setmanes.

Llaveu i planxeu la roba que ha estat en contacte amb el xiquet o la xiqueta

Bona comunicació (pares i mares amb mestres)

- Comuniqueu-vos amb els mestres per a PREVENIR els companys del vostre fill o filla i per a EVITAR el contacte i la reinfestació

Un final feliç

Bibliografia

- *Curso de Dermatología Pediátrica EVESP 2013*.
- *Martindale, Guía Completa de Consulta Fármaco-terapéutica*, 1a edició, Pharma Editores, Barcelona 2003.
- Llopis Clavijo M.J; Baixauli Comes: *Formulario Básico de Medicamentos Magistrales*, 3a edició, Distribuciones El Cid, València 2009.
- Atienza Fernandez, M.; Martínez Atienza; Álvarez del Vayo: *Formulación en Farmacia Pediátrica,* 4a edició, Vicente Ediciones, Madrid 2011.
- Herranz Jordán B.; Abad, Irazusta: *Pediculosis de la cabeza*. *Rev. Pediatría Atenc. Primaria 2008* (p.267-86)